

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előzetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Égves évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéniratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttári közleményeket
a kiadóhivatal
méréséket áron számít fel.

Politikai csömör.

Valamikor, nem is olyan régen, csak az kellett érdeklődést, ami a politikával kapcsolatos volt. Az egész ország politizált, az egész ország állandóan lázban volt, mert mindig izgatták, tüzelték, sőt végre idegessé tették a politikai mérközéseket, amelyeket »szentelvek« lobogói alatt vtvak az ország nagyjai. Tartott pedig a küzdelem mindaddig, amíg a nemzeti vágyódásokat kielégíteni ígért pártok uralomra nem jutottak. Amiótt »harcoltak«, a nemzeti eszmék teljes testté tömörítéséért, azt nem érthették el, sőt kénytelenek voltak bevallani nyilant, hogy a nemzeti követelések teljesítését kizárólag az uralkodó állásfoglalása akadályozza és a polgárság végre belátta, hogy a szabadelvű kormányok sem voltak hazaárulók, amikor a magyar vezényszó törvénybeiktatását nem viték keresztül. A polgárság belátta, hogy minden közjogi harc meddő és miután Magyarországon eddig minden politizálás ügyszólván csakis a közjogi harcokban merült ki és miután a közjogi harcok látszólagos diadalai a valóságban csalódot eredményeztek, a polgárság végre tudatára ébredt az ilyen politizálás hiábavalóságának, sőt meg is esőmlött tőle. Miután a nemzeti uralom első korszakai alatt állandóan megállapította a polgárság a politikai küzdelmek operettzerű hiábavalóságait, miután ezerszer és ezerszer elmondogatták egymásnak az egykor lelkes hívek, hogy minden úgy van, ahogy volt, végül ezzel is főlhagytak, mert már valóságosan megcsömörlöttek a szomorú csalódások változatlan, egyre egyhangubbá silányuló megállapításától.

Azonban az ujságok és a tüze-sebb politikusok — föltűnésüket, megél-hetősüket, érvényesülésüket az egykor ízzó politikai hangulatnak köszönhetve — még most is erőtől az ízzó hangulatról álmódoznak és mert nem akarnak lemondani a »dicső múlt-ról« és mert csakis a szenvedélyek viharzásában alakult ki az a zavaros, a melyben halászhattak és mert végre rosszul ismerik az annyira agyonhang-sulyozott, ocsó közhelylyé alacsonyított »közhangulatot« — mindezek miatt még most is ízzó politikai hangulatot akarnak a magyar közönségre ráerőszakolni. És a már

haldokló »közhangulat« élet-recsiklandozására a föltámasztás éter-jével, a kormányválsággal kísérelik meg az utolsó operációikat. »Robban-tani kell«, — ez a jelszó, de hiába helyezik el a »közhangulat« várai alá métermázsaszámra az izgatás dinamit-ját, nem robban semmi, sőt már annyira jutottak a lejtőjükön lefelé, hogy a közönség nem is olvassa el az el-keseredett, véres című politika »szenc-szióka« t, nem hallgatja meg a honmentő honatyaéskák harci szózatát. Még a véres kardnak sem hisz már ez a kifárasztott, csalódásaiban már csak ásitózó, politikailag kiélt »közhangulat«.

De milyen nagy a magyar nemzet »közhangulatán« politikai csömör, amely borzasztó az az egykedvűség, amelylyel a magyar politikai események híreit fogadják, éppen olyan lelkes, éppen olyan szilaj a nemzetiségek harci kedve — ellenünk. Mind, majdnem mind »testvéreink« voltak a nagy nemzeti küzdelem alatt, de ezt a testvériséget méregdrágán kellett megfizetnünk. Előbb nem voltak testvéreink, csak békében éltünk velük, de ezt a békét sohasem merték megzavarni és ha néha-néha még is megkísérelték, a megtorlás nyomán követte a bünt! Most testvéreink, mert kiemeltük őket a mostoha-ságukból és most el akarják rabolni tőlünk — az ujszülött testvériségre való szemtelen hivatkozással — ezer esztendő ősi jussunkat. És amíg mi, politikai meddőségeinktől megcsömör-ödve, letargikusan ásitozunk, addig ők harcra készen, frissen, életerős szer-vezkedéssel gyűfűznek bennünket körül, hogy azután egy roppanással megfojtsanak...

A nemzetilekesedést ebben az agyoncsalódot országban csak nagysókára lehet újra föléleszteni, mert »megunta már e nép a mul-tat s jövődőt. Pedig csak most volna szüksége az elposcsolt erőre. Most volna szükség az ódákra, a harci indulókra, most kellene körülhordozni a véres kardot. És az ódák harsogni is fognak újra, a harci indulók trombitazaja végigzúg a nemzetben, véres kardot is körülhordozzák, de hiába. Ez a nemzet nem hisz, nem tud többé hinni és ha az ellenség ott lesz már a nyakunkon, ha salvaink égnek, ha népünk pusztul, még akkor is az lesz a hit, hogy megint csak játssza a nek velünk, megint föl akarnak izgatni, s pedig nines is baje

Ebből a csömörből, ebből a le-targiából ki kell gyógyítani ezt a nem-zetet, amelyet sohasem fenyegetett annyira a végveszedelem, mint most. Azok, akik eljártozták a bizalmat, a lelkesedést, azok *mutassanak tetteket*, hogy hinni lehessen akarásukban, fér-fiaosságukban, becsületességükben, *ere-jükben*. Mutassák meg, hogy van iz-muk. Ha december tizenharmadikán volt erejük darabontókat pofozni, padok-t törni — ez teremtette meg az elszántság »közhangulatát« — akkor pofozzanak és törjenek most a nemzet ellenségeinek a sötét csar-nokaiban, hogy a nemzet legalább egyszer lássa vezérei »hősi tetteit«.

Meg kell kezdeni az irtó, a gyilkoló hadjáratot a vesztünkre szervezkedő ellenségek, a nemzetizégek ellen, meg kell előzni azt, hogy a pusztulásunkra elhelyezett aknákn fölrobbanjanak, föl kell állítani ellenük a vesztőtörvény-széket, a bitót...

Ez a véres attrakció föltámasz-taná a halottaiból is ezt a csömörbe halt nemzetet. Az ellenséget csak föllá-doztatjuk a nemzet léteért?

N. B.

Kudarcok hősei. Összeültek hát me-gint Budavárában a kegyelmes urak minisz-teri tanácskozársra. Bizonyos, hogy nem szívesen hagyták ott kellemes üdülő helyeiket, ahol a nyári vakációban hűsöltek. Nagy baj is az és kellemetlen dolog, hogy amikor csak pár hete rázták le nyakukról nyárára a pa-rlamentet, ime megint fölöttni kell a munkát, foglalkozni kell a garnadára gyülekező kellemetlen kérdésekkel, találgatni kell a bor-sos ügyekben elmondandó formulákat, hogy aztán, mire együtt lesz ismét a tisztelt Hár, mindenki tudja a maga szép mondókáját ide-lent és mire Bécs követeli az öszre esedé-kes nemzeti áldozatokat a csinos formálakba begöngyölve szállítani lehessen minden, amit csak kívánnak tőlük. Bizony nehéz dolguk van a nemzeti vezérekből miniszterekké ce-peredett uraknak; de akármilyen nehéz nekik üres szóval tovább áltatni a nemzetet és tovább etetni drága javainkkal Bécsen csak azért, hogy a hatalomban megmaradhassanak — nyugodtak lehetünk, ók azért meg-cselekszik a leghetetlenebb dolgokat is.

Végignézhettek a minisztertanács során multjukon, jelenükön, jövőjükön. A régi ku-darcokból, amelyeken ez a kormány eddig keresztülvette a nemzetet, egyet sem kö-szörültek ki, ellenben a rövid szünet alatt szépen megszaporították a régi kudarcok szá-mát néhány ujjal. Csak a legújabbat emlit-jék meg, a karlócait, ahol azzal kezdték, hogy

a f ü g g e t l e n s é g i miniszternek a Götterhaltét hűzták a fülébe és azzal végeztek szerb testvéreink, hogy egyetlen szavaikat sem adtak arra a magyarbarát szerb püspökre, akit a kormány óhajtott patriárkának, ellenben megválasztották azt, akiről köztudomás, hogy a jelölték közt ő volt legkevésbé magyar érzelmű. Erről és sok más eddigi sikereikről elmélkedhettek a tanácskozáson a kegyelmes urak, ha kormányzásuk multját és jelenét szemügyre vették. Gondolhattak a Horvátországban egyre növekvő fejlettségére, gondolhattak az idehaza már egészen leádozott népszerűsége, arra a lépésnyomon megmutató szegénységre, elkeseredésre, mely az Ipar és kereskedelem pangása, a megélhetés szüntelen drágulása, a kisemberek érdekeinek lenézése vagy kijátszása és elárúsítása nyomán fakad, mint gyászos virág annak a tevékenységnek, mit szépséges ígéreteinél betartása helyett es a kormány kifejtett, kudarcról-kudarcra lépve és magával cipelve a nemzetet.

Vajjon gondoltak-e az urak erre, multjuknak és jelentüknek erre a sivár képre? Dehogy is törődtek vele, van nekik nagyobb gondjuk: miképpen törjék fel a közeledő őszzel reájuk váró kemény diókat a miniszteri hatalom és dísz megtartása végett. Mert akármennyit ízettek eddig már a nemzeti hősök, Bécs még nem lakott jól és erősen sürgeti a hátralékokat. Meg kell odatni az ősszel a katonai kérdést, el kell készíteni az új védőörvényt, természetesen létszámamegéléssel, amire nézve most a törökországi kérdés lesz jó kifogás, hogy nagyon sürős, tovább nem halasztható ügynek mondják ki. És a létszámelés ellenében semmit sem fog Magyarországnak kapni, sem magyar vezényszó, sem nemzeti vívmányt, hanem ellenkezőleg: a jogtalan nép millióinak egy szép reményességét fogja odaadni ráadásul a kormány.

Tudvalevő ugyanis, hogy az őszel tovább már nem lehet halogatni a választási reformra vonatkozó törvényjavaslat benyújtását, amire már kineveztetésekor és azóta ismételtelen kötelezte magát a kormány. Az általános titkos választói jog törvénybe iktatására tett fogadalmat, de minél tovább maradt helyén, annál jobban irritóztó ígéréteinek egyenes, becauletes beavatásaiól. Most a purillitónalapuló javaslattal akarja megkerülni az igazi általános választójog megteremtését, — defélta tőle, hogy a király ebbe nem fog beleszólani. Mégis megkapta a beleczyezést, de nagy áron; azon hogy még az ősszel keresztelviszi a kormány a katonai létszámamegélést, minden ellenérték nélkül. Annaira félnék igazi általános választójogtól, hogy belementek ebbe a nagy árba is. És még valamibe: abba hogy a király akaratára szerint a koalíció mely eddig különböző pártokra oszolva, nem volt Bécsnek egészen megbízható, egygyé fog olvadni, egységes kormányypárt lesz belőle. Megszűnnek tehát a függetlenségi és 48-as párt is, mint önálló párt, benne a hatvanhatosok köze, vagy levették a 48-as és függetlenségi címet — ami már úgy is üres sallang rajta — hogy beléphetessenek a 67-es pártok. A koalíció egyik partja még berzenkedik az egyesülés ellen, de ne higgyesek, hogy a függetlenségi part az, amely rögtönkedik az egyesülés miatt. Nem, hanem a néppárt, mely persze csak azért kellett magát, hogy újabb kedvezéseket érjen el a maga számára. Meg fogja kapni és meglesz az egységes mamelukpárt, az egy akol egy pártor. Ezek a feladatok várnak a kormányra,

ezeket kell minél tetszetősebb formulákkal megoldania, ezeknek a formuláknak keresésé kezdte meg most — mint tördök a reá nézve legégetőbb kérdések mellett az ország ezer bújával, bajával. Am tördök a bajokkal az ország, mely nagyon is megelégete már a kudarcokat, miket rá hoztak. Mintha csak fogadj láten lett volna a minisztertanács számára, úgy hat a nagyatádi választás eredményes híre. A függetlenségi párt, a hivatalos apparátus minden erőszakoskodása ellenére győzött a nép akaratát, megbuktatva, a koalíció jelöltjét és egy egyszerű paraszt-polgárt választották meg nagy szótóbb-séggel a kerület képviselőjének.

Ez is beszédes jel, de akiket elvakitott a hatalom fénye, nem értik meg az ország jelbessését. Tovább haladnak, tovább kapaszkodnak a hatalomban s e hatalom megtartása érdekében még mélyebben akarják a szegénységbe, a nyomorba, a szolgáltságra süllyesíteni est az országot azok, akik ellenkei korokban legendák hőseiként mutakoztak a nemzetnek, de nagyon is hamar megmutatták, hogy ők csak kudarcok hősei tudnak lenni. Az ő hatalomra juttatásuk volt az ország legnagyobb kudarcra.

A vasárnapi munkaszünet.

A legnagyobb gazdasági értékek: az emberi munkaerőnek kímélése és pihentetése eíjából évilzedek óta minden modern állam törvénybe iktatta a vasárnapi munkaszünetet. Mi, mint iparilag kevésbé fejlett ország, jó későn, csak tizenhét évvel ezelőtt iktattuk törvénybe a minden héten egy napi munkaszünetnek biztosítását és akkor is oly tökéletlenül, hogy ez a törvény egész jogrendszerünkben egyike volt a leggyöngyöbb alkotásnak. Jóformán csak az tartotta meg, aki akarta. Egymást érték a kivételeket és privilegiumokat megállapító miniszteri rendeletek, a melyek számos nagy ipari vállalatnál, a kereskedelemben pedig Kossuth Ferenc miniszteriségig mindenütt teljesen illusziórássá tették a vasárnapi munkaszünetet, míg a szegény paraszt embert, aki például vasárnap délután a fenyegető eső elől szerken hazahordta a szénát, — ország-szerbe büntették a törvény értelmében rendelkezése miatt. E zürzavaros állapotban biztos jogrendet teremteni, s az ipari és kereskedelmi munka terén az emberi munkaerő pihentetését valóban és eredményesen biztosítani akarván, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter új javaslatot készítettett, a melyt miniszterterüma nyilvánosságra is bocsátott, hogy az érdekeltek és erre illetékesek hozzászóllhassanak, még mielőtt a törvényhozás elé kerül a javaslat. Hogy a munkaadók hogyan fogadják majd a javaslatot, nem tudjuk megjövendölni; de reméljük, hogy e kérdésnek még a passzív érdeklősége is föl tudja már fogni a munkaerő pihentetésének nagy szociális és gazdasági jelentőségét. Maguk az ipari és kereskedelmi alkalmazottak pedig kétségtelenül csak örömmel üdvözlik pihenőjüknek kiterjesztését és tökéletes biztosítását.

A 27 szakaszából álló törvényjavaslat a vasárnapokra, Szent István napjára és karácsony első napjára állapítja meg a munkaszünetet, mindenkor 24 órára és rendszerint reggel hat óráig másnap reggel hat óráig. A munkaszünet az ipari munkára terjed ki, melyet a javaslat így határoz meg: A kötelező vasár- és ünnepnap munkaszünet szempontjából ipari munkának kell tekinteni minden oly munkát, a melyet árúk, nyertsermények, vagy félgyártmányok előállításánál, földolgozásánál, kereskedelmi forgalomba bocsátásánál és árusításánál vagy ezekkel kapcsolatban, vagy ezek eljára vagy bármilyen kereskedelmi üzlet, ügydől vagy közvetlő tevékenység körében nyilvánosan

vagy idegen munkaerő igénybevételével iparszerűleg végeznek.

Nem esik a törvényjavaslat rendelkezési alá az olyan ipari munka, a melyet az iparos műhelyén, üzletén, vagy irodáján kívül lakásán, nem nyilvánosan és mások munkarejének igénybevétele nélkül végez. Ugyancsak nem esik a törvényjavaslat rendelkezési alá a mezőgazdasági termelés, a kert- és szőlőművelés, a selyemtenyésztés és méhésztet, valamint a háziipar, ez utóbbi azonban csak akkor, ha az idegen munkaerő igénybevétele nélkül folytatják.

Ellenben az erdei termelés, valamint a mezőgazdasági és erdei termeléssel, a kert- és szőlőműveléssel, e selyemtenyésztéssel és méhésztettel kapcsolatos mellékanyag a törvényjavaslat rendelkezési alá esnek.

A törvényjavaslat megállapítja azokat az eseteket, melyekben a föltétlenül kényszerítő okokra való figyelemmel a munkák munkaszüneti napokon is végezhető s e végből a 4. paragrafusban fölhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a fölörölt munkákra nézve a munkaszünet szabályai alól az érdekeltektől megkérve egyetértőleg rendeltetőn kivételeket állapíthasson meg.

Oly munkára nézve, a mely erdőhatalom, elemi csapás, vagy forgalmi akadály elhárítására, ezek következményének megszüntetésére vagy enyhítésére, avagy közbiztonsági, közegészségi, vagy hadászati érdekből szükséges, vagy kivételes ünnepi alkalmakkor nyilvános díszítéssel és a közlelmézéseljár, a törvényjavaslat 7. szakaszának értelmében a munkaszünet a törvényhatóságok első tisztviselője esetről-esetre kivétel állapíthat meg.

A törvényjavaslat 10. szakasza szerint munkaszüneti napokon minden engedelem nélkül végezhető; a) a műhelyeknek, üzleti helyiségeknek és iparteipereknek, azok mindennemű berendezési tárgyainak és tartozékaiknak felügyelet, ugyszintén a telepeken a közbiztonsági, tűzrendészeti és közegészségügyi szolgálat; b) a saját vagy más üzem rendes főtartáshoz szükséges tisztogató, javító és jókarban tartó munka, a mennyiben az üzem megszakítása, vagy az alkalmazottak életének, testi egészségének és egészségének veszedeleme sodrás nélkül hétéköznapokon végezni nem lehet; c) a földolgozandó nyersanyagoknak, s az előállított árúknak megromlástól való megóvása érdekében szükséges és el nem halasztható munka; d) az élvétár és zárószámadások elkészítésével váró munka, azonban legfőljebb egy munkaszüneti napon és legfőljebb délutáni egy óráig.

A kereskedelmi üzletek munkaszünetét, melynek szabályozását az érvényben lévő törvény a rendeltető útra hagyja, hogy az ipari és kereskedelmi árusítása munkaszüneti napokon, Budapest kivételével, reggel hat óráig déli tizenkét óráig végezhető. Budapest területén továbbra is csak a közfogyasztásra szolgáló cikkek és ezek is csak reggel hat óráig délelőtt tiz óráig árusíthatók.

A dohány, dohánygyártmányok és a dohányzúshoz szükséges cikkek árusítása tekintetében a javaslat fönttartja az érvényben álló rendelkezéseket, ellenben az égetett szeszesitalok árusítását csak délelőtt tiz óráig engedi meg.

A mennyiben az italkimérésnek bor, sör vagy más ital kimérésére is van engedélye, üzlettel munkaszüneti napokon délelőtt tiz óráig nyitva tarthatja; ugyan, de a megállapított időn kívül égetett szeszesitalokat üzletben kimérni vagy árusítani nem szabad.

A karácsony ünnepét megelőző vasárnapon a nyitott árusítással foglalkozó üzletek egész napon át nyitva tarthatók.

Az ipari és kereskedelmi irodákban a munkának általában szüntelenie kell a törvényjavaslat szerint, kivétel egyedül az olyan irodai munka, mely a megengedett ipari munka végzéséhez mulha-

talanul szükséges s rendeleti úton ilyennek is nyilvánítatik, de ez az irodai munka is kizárólag az üzem telephelyén is csupán déli-élt nyolc óráról tíz óráig végezhető.

A törvényjavaslat arról is gondoskodott, hogy a munkaszüneti alapon elfoglalt személyzet a munkájáért megfélelő kárpótlást nyerjen, nevezetesen előírja a javaslat, hogy az ipari és kereskedelmi üzletekben a munkaszüneti napon három órány vagy ennél rövidebb időn át foglalkoztatott alkalmazottak munkaadója a következők hét valamely napján egy teljes délutánt, a három órány túl foglalkoztatott alkalmazottak pedig a következők hét valamely egész munkanapját vagy a hétnek két munkanapján egy egy teljes déli-élt, vagy teljes délutánt köteles pihenő időt engedni.

Minden más uzennél a munkaszüneti napon foglalkoztatott alkalmazottak a munkaadó minden második munkaszüneti napon teljes szünetet köteles adni, s ha az alkalmazott három órány többet dolgozik, a minden második munkaszüneti napon nyújtandó teljes szüneten kívül még a következő hét valamely munkanapján egy teljes déli-élt, vagy egy teljes délutánt köteles pihenő időt engedni.

A nyújtandó teljes déli-élti pihenő időt déli tízenkét óráig, a délutáni pihenő időt pedig déli tízenkét óráról kezdve kell adni.

Ha az üzem természete az alkalmazottaknak földváltva minden második munkaszüneti napon való szünetelését meg nem engedi, ebben az esetben a munkaadó az alkalmazottaknak, a mennyiben az munkaszüneti napon három órány meg nem haladó időig dolgozik, a munkaszüneti napot követő hét valamely köznapján egy teljes déli-élt, vagy egy teljes délutánt, ha pedig az alkalmazott három órány többet dolgozik, egy egész munkaszüneti napot, vagy két köznapon egy teljes déli-élt, vagy délutánt köteles pihenő időt engedni.

Az alkalmazottak jogairól le nem mondhat; oly megállapodás, mely az említett rendelkezéseken alkalmazott terhére változtat, hatálytalan.

A munkaadó a munkaszüneti napon teljesített (és a miniszter vagy a törvényhatóság első tisztviselője által megengedett) munkáért a munkában töltött időre való tekintet nélkül, egy napi fizetést vagy bért tartozik az alkalmazottaknak az illető munkaszüneti napra kifizetni.

A ki munkaszüneti napon meg nem engedett munkát végez, vagy fizetést a törvény ellenére nyitva tartja, 60—100 koronáig terjedő büntetésben részesül. A munkaszüneti idején meg nem engedett munkát végeztet alkalmazottjait, az 100—400 koronáig terjedő büntetésben részesülhet.

Ha a munkaadó tisznél több munkással dolgoztat: minden egyes munkás alkalmazása külön kihágás, — de az egy munkaszüneti napon elkövetett kihágás büntetése együttvéve tízezer koronát meg nem haladhat.

A törvényjavaslatot Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter előadói tervezet gyanánt adta ki és megküldi az érdekelt testületeknek véleményezéséig végett, ezenkívül szaktanácskoszmany elé terjeszti melyet oly időben óhajt megtartani, hogy a javaslat lehetőleg még ez évben törvénnyé válhassék.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. augusztus 6.

— **Mezőgazdasági érdekképviselet.** A mezőgazdasági kamaráról készült törvénytervezetet az országos gazdaságvétség vezetősége azzal küldte meg az összes gazdasági egyesületeknek, hogy azt tanulmányozva, esetleges ellenérvételeiket az évi szeptember 15 ig terjesszék föl a szövetséghez annyival inkább, mert az október hó folyamán egybehívandó országos nagy gazdasági feladata lesz, a beárkezett észrevételek mérlegelésével, a me-

zőgazdasági kamarák törvénytervezetéről véleményét nyilvánítani, mely orsz. gyűlésre egyúttal a gazdasági egyesületeket képviselőkké kiküldetésére s a kiküldöttek bejelentésére kérte föl a szövetségi igazgatóság. Ezt a felhívást a csongrádvármegyei gazdasági egyesület is megkapta s az egyesület igazgató választmánya, a f. hó 3-án tartott ülésében a törvénytervezetet egy Mátyéffy László alelnök, Kádár Árpád titkár, Nagy Akos és Bánfalvi Lajos választmányi tagokból álló — e célből alakított bizottságnak adta ki tanulmányozásra és a végből, hogy — bizonyos, — a választmányi ülésben már megállapított irányelvek ágyelemben vételével, vigye keresztül a bizottság a sérelmeseknek talált paragrafusok újra szövegét és astán áras határidőn belül — indokollással együtt, terjessze be munkáját egy — előre meghatározott terminusu újabb igazgatóválasztmányi ülés elé. A kiküldött bizottság f. hó 4-én déli-élt megkezdte és be is fejezte munkáját annak az igényelvnek a figyelembe vételével, hogy minden vármegye gazdasági viszonyai és érdekei teljesen egyenlők lévén, — minden meglévő vármegyei gazdasági egyesület mezőgazdasági kamarává alakítsassék át, illetve annak jog- és hatáskörével ruháztassék fel. Az át dolgozott törvénytervezet — az eredetivei összehasonlítva, legközelebb vassi tárgyalás alá az egyesület igazgató választmánya.

— **A választójog.** A választójog reformja fölött folyó országos hírlapi vitában legérdekesebb a „Magyarország” heves támadása a plurális választójog terve ellen. Szinte a függetlenségi párt jó része ezt a javaslatot, mely az egyenlőség cívével ellentét, elveti. Hát ez igazán szép és megható dolog. De vajon ösztenté Holló Lajoséknak ez a fellobbnása? Erdékes a nemzetiségiek állásfoglalása is. E szerint a nemzetiségi párt nagy agitáció szándékosik indítani az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében. A küzdelmet a párt a parlamenten kívül akarja megvívni és a végből az aratás befejezése után egyerre több helyen négygyűlést tartanak, melyen a nemzetiségi képviselők beszámolnak majd eddigi működésükről és kifejtik a nép előtt, hogy milyen politikai magatartást szándékosnak tanúsítani a jövőben. Az agitáció sikeresebb folytatására céljából Hodzsa Milan és Vidé Aurél érintkezésbe léptek a szvéroilista párt vezetőségével, hogy a két párt az általános választójog megvalósításáért indítandó akcióban egymással karöltve járjon el. A tárgyalást még nem fejezték be, de minden jel arra vall, hogy a két párt között a közös eljárás tekintetében teljes megegyezés fog létrejönni.

— **A vízi társulatok államosítása.** Az ártéri és belvizmentelési járulékok fizetése az ártéri birtokosságra minden felő olyan nagy terhet ró, amiknek elviselése ma holnap szinte elviselhetetlen. Az ármentesítő társulatok közgyűlésein évről-évre sürdön hallani arról keserves panaszokat, azonban ezek mind sikertelenek, mert a terheket csökkenteni nem igen lehet. Most amint értesülünk, ebben az ügyben egy újabb mozgalom készült megindulni, amely mozgalom országos lesz és oda irányul, hogy az összes vízi társulatok állami kezelésbe vétessenek. A mozgalom élén Fábró Károly országgyűlési képviselő áll, aki behatóan tárgyalta azokat a módózatokat, melyek e nagyarányú mozgalom sikeres megvalósításához szükségesek. Az ér-

dekelték a mozgalmat a legmesszebbmenőleg támogatják, beszerzik a szükséges adatokat, mert szerintük az egész ártéri adózás igazságtalan és azt új alapokra fektetve, állami kezelésbe kell venni.

— **A főkapitány a közlelmzéséért.** Lapunk egy előző számában szóvá tettük azt a visszás és már-már tűrhetetlen állapotát, hogy a jóságárok rohamos csökkenése dacára a húsárak nálunk egy fillérel sem esőkcentek és rámutattunk a dorozsmai példára, hol hatósági mézszárszékét állították, hogy a lakosság a húsban olcsó közlelmzésül elkikhez jusson, rámutattunk továbbá a makói példára, hol a főkapitány egyszerű beavatkozása és erélyes fellépése elegendő volt arra, hogy az ottani mézszárszék és hentesek a húsárakat megfelelően mérsékeljék. Egyben felvetettük a kérdést: nem lehetne-e nálunk is, hasonló fellépésel, a közlelmzés szolgáltatásban hasonlóan üdvös eredményeket elérni. A példák körülöttünk azóta szaporodnak: Szabadkán, Szegeden, Szolnokon Orosházán ugyanevak hatósági beavatkozás igyekszik szabályozni a húsárakat és csak meglepéddel töl el bennünket, örömmel és elismeréssel is regisztráljuk, hogy Herczegh József helyettes főkapitány nálunk szintén teljes erélyvel karolja fel a közlelmzés olcsóbbá tételének fontos kérdését s részben már felhívást is intézett a mézszárszékhez, húsárakhoz és az elsőrendű közlelmzési szükségéit elkikket árusító kereskedőkhoz, hogy — először is pontosan szolgáltatassék ki a vevőnek a kijáró húsmennyiséget; — másodikor pedig, hogy 15 nap alatt terjessék be hozzá, a jóságárokhoz alkalmazkodó húsárakat, mert ellenesiben hatósági mézszárszék felállításra iránt lesz kénytelen lépéseket tenni. A szentesi piac, közlelmzés tekintetéből — egyike a legdrágábbaknak az országban és a helyettes főkapitány igazán üdvös dolgot mivel, ha ennek a tűrhetetlen helyzetnek végét szakítani siet.

— **Házasság.** Berger Ernő Szabadkáról f. hó 11-én lép házasságra Szentesen Berger Berta kiaszonnyal, Berger Soma helybéli jóhírű kereskedő kedves leányával. A polgári házasságkötés után, ugyanaz nap délután 5 órakor adják az egyházi áldást az ifjú pár frigyére, a helybéli zsidótemplomban.

— **A katonai előkészítő iskolák ellen.** A katonai, úgynevezett előkészítő iskolák Magyarországon, de kivált Ausztriában nagyon elszaporodtak. Legnagyobb részük arra való csupán, hogy egyes vagyonsabb szőlőktől busás tandíjat szerezenek és egyik-másik nem is egyéb mint előkészítés — tandíjzészre. A közös hadügyminiszter, mint Bécsből írják, addig is, amíg a két éves katonai szolgálatot életbeléptetik, a két ország közötti társügyi kormányja útján olyan intézkedést kíván életbeléptetni, amely alkalmas legyen gátat vetni az e téren való üzelmeknek. Általános érdekű a miniszter elhatározásának indoklása, hogy: „addig is, míg a két éves katonai szolgálatot életbeléptetik”. Mert ebből kiderül, hogy a két éves katonai szolgálat életbeléptetésével megszűnik az egy éves önkéntesség kedvezménye.

— **Megölte a gyermekét.** Borzalmas leltre bukkantak a babcái uradalmi kastély padláján ruhát teregető mosónők. A padláján felhalmozódott mindenféle lim-lom közül daga egy csecsemő floszójának induló hulláját találtak, melynek bűze megfertőztette a padlást levegőjét. A mosónők borzalmas leletükről azonnal jelentést tettek az uraságnak

s a cselédség kihallgatása csakhamar világot derített a szörnyű esetre. Kiderült ugyanis, hogy Szepesi Erzsébet 18 éves szobalányának viszonya volt a parádés közséssel, mely viszony következményeit a leány titkolni iparkodott. Ez valahogyan sikerült is neki. Pár hét előtt aztán, hogy szülei fájdalma fogták el, felment a kastély padlására, ott szülte meg gyermekét és hogy szegényét elpalástolja, az új szülöttet egy nyakára csavart kendővel megfojtva, elrejtette a hullát a padláson felhalmozódott lim-lom közé. Aztán lement a padlásról és tovább végezte napi teendőit, mintha misem történt volna. Így voltotta ezt maga a szerencsétlen leány, aki azzal védekezett, hogy szörnyű tette elkövetésekor teljesen önkülvéti állapotban volt.

— Pályázat posta-táviradi gyakornokjelölti állásokra. A m. kir. posta- és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra pályázatot hirdetnek. Ezen állásokra az 1883. évi I. törvénycikk 14-ik §-a értelmében azokat az ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával, sikeresen elvégezték, 18-ik életévüket már betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül pályázók közösi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép, egészséges, a posta-táviradi és távbeszélő szolgálat minden ágának éjjeli, mozgópostai stb. szolgálat elvégzésére testileg is alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, akik a középiskolát az 1907—1908-iki tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatokodtak. A pályázat alá bocsátott állásokat külföldi posta- és táviradi igazgatóságok fogják betölteni és pedig a budapesti posta- és táviradi igazgatóság 16-ot, a többi kerületi igazgatóság pedig egyenként 8-at a sajátkezüleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokat, a már közszolgálatban állók előjáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró, vagy polgármester útján folyó évi augusztus hó 15-éig, ahoz képest, hol a pályázók alkalmazást nyerni óhajtának, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi soproni, temesvári, vagy zágrábi posta és táviradi igazgatóságához nyújtás be. A pályázati hirdetmény száma 90231|1908. Akiket a pályázat közelebről érdekel, kérjük a hirdetményt a m. kir. posta- és táviradi igazgatóságtól Budapest, ahonnan azt díjtalanul megküldik.

— Meglőtt vadász. A szegedi közközhözba a napokban életveszélyesen megsérült embert szállítottak be Csanytelekről. A súlyosan sérült ember, Kádár Ferenc 27 éves napszámos f. hó 2-án reggel vadászni ment a Pallavicini-féle uradalom erdőségébe, persze orvadászatra. A dús vadállományból még nem is ejthetett zsákmányt, mikor észszetelalkozott H a j t á r Ferenc vadórral s ennek egy társával. Kádár a vadórral látara eldobta fegyverét és futásnak eredt, mire a vadórok utáná löttek. Az egyik vadór fegyveres sörétre volt töltve, melyből ötven drb. a szerencsétlen vadász testébe fúródott úgy, hogy a maja is megsérült. A másik vadór lövése is talált, de nem ejtett súlyos sérülést. Kádár a eszméletlenül rogyott össze, a két vadór pedig — a helyeit, hogy segítségére lett volna a súlyosan sebesültnek, nyugodtan tovább állt. Az eszméletlen embert az azon járók találták meg és gondoskodtak a szegedi közközhözba való beszállításáról, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a meglőtt vadász állapota életveszélyes. M a g a y Lajos, a szegedi kir. törvényszék vizsgálóbírája rögtön kiutazott a helyszínre, a vizsgálatot megindítani.

— Letartóztatott katonaszökevény. Nagyon erős lehet a honvagy H a p t Janos kövitében, aki a dorozsmai menestelcpeny szolgái. Vagy hogy talan a katonai gyöngy-életet unta meg H a p t kövitéz, — eieg az, hogy megszökött: biz ő kelme Dorozsmáról. Minthogy pedig H a p t temesvári illetőségű, rögtön értesíteték szökéséről az ottani rendőrhatalóságot, mely aztán a hazatérő szökevény: le is tartóztatás s át is adta az illetékes katonai hatóságnak, honnan

Szegedre kísérték, hogy felelősségre vonják, amiért a regiamá ellen vétett.

A Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, és erősíti a tüdőt. Köhögést és meghűlést bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a Scott-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a szorvadások betegnek is könnyebbülést szerzesz a

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer végjeljét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Scott-féle

Emulsió

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

1.

5—4

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerüzletekben.

Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 2-iki száma 26 képpel jelent meg, melyek nagyrészt a heti eseményekre vonatkoznak. Eredeti fényképfelvételeket közöl a londoni olimpiai versenyekről, a nyugati pályaudvarról, melyet legközelebb át fognak alakítani és kibővíteni, a törökországi eseményekről, a most elhunyt kiváló festőművészről, Pallik Bélaról, pompás nyári képet Neográdi Antaltól, továbbá sok egyéb illusztrációt. Költeményeket Szabolcska Mihálytól és Lampért Gézáttól közöl e szám, továbbá novellát Vértsey Gyulától s emellet Krúdy Gyula eredeti és Foga-zzaro fordított regényének folytatását is közli, ezeken kívül még sok egyéb olvasni való s a szokásos rendes rovatok egészítik ki a szám tartalmát. Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyejele stb.

A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre négy korona, a «Világkrónika»-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes-Néplap» a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Felelőszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.
Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Halászati-jog bérbeadás.

A csongrád—szegedi—tisza halászati társulat érdekeltségéhez tartozó s Csongrád északi határáról Szeged alsó határáig terjedő Tisza folyóban (kb. 4075 kath. hold.) gyakorolható halászati-jog 1909. évi január hó 1-től 1914. évi december hó 31-ig terjedő 6 évre nyilvános árverés útján — haszonbérbe adatik.

Fentiretekül 3 szakaszban — külön-külön adatik ki.

Az árverés f. évi augusztus hó 17-én délelőtt 11 órakor Hódmezővásárhelyen a városi székepület tanácstermében fog megtartatni. Ajánlatok írásban is tehetők, azok a szóbeli árverés után fognak felbontatni.

Az ajánlatokhoz 200 korona bánatpénz mellékelendő, úgyszintén a szóbelileg árverezők ugyanennyi bánatpénzt tartoznak — az árverés megkezdése előtt letenni.

Az ajánlatok közül a társulat választmányára szabadon választ.

A kitűzött határidőn túl érkező, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Közelebbi feltételek alülirottánl betekintheők.

Kelt Szentesen, 1908. évi augusztus hó 1-én.

Novobáczky

t. igazgató.

2—1

Hirdetmény.

Szentes város tanácsának határozata alapján a Farkas-féle alapítványi föld, melynek területe 31 kis hold, az 1908. évi október 1-től, 1914. szeptember 30-ig 6 egymásután következő évre 1908. évi augusztus 16-án délelőtt 10 órakor a gazdasági tanácsnoki hivatalban nyilvános szóbeli versenytárgyaláson haszonbérbe fog adatni.

Részletes feltételek a gazdasági tanácsnoknál megtudhatók.

Szentes, 1908. évi július hó 30.

Kalpagos

gazdasági tanácsnok.

2—2

4631—1908.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező munkássor, körgát, nagyhegy, kunszentmártoni műút és korsós sor, közötti legelőnek 1909. január 1-től, 1911. december 31-ig, 3 évre leendő haszonbérbe adására a gazdasági tanácsnoki hivatalban 1908. évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Szentes, 1908. évi július hó 24-én.

Kalpagos

gazdasági tanácsnok.

2—2

4634—1908. szám.

Hirdetmény.

A Széchenyi-ligetben évenként május 1-től október 15-ig terjedő idő alatt a közönség számára az ételek és italok árúsitási jognak 1909. január 1-től 1913. december 31-ig 5 évre leendő bérbeadására a gazdasági tanácsnoki hivatalban 1908. augusztus hó 24-én délelőtt 11 órakor nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Szentes, 1908. július hó 24.

Kalpagos, gazd. tanácsnok.